

LIMITY ROZMNOŽENINY PRO OSOBNÍ POTŘEBU

MATEJ MYŠKA

Ústav práva a technologií, Masarykova univerzita, Česká republika

Abstract in original language

Paradigmatem současného „tradičního“ autorského práva je jeho krize a neschopnost čelit výzvám daným mu rozvojem informačních a komunikačních technologií. Extrémně se toto pnutí mezi pozitivně právní úpravou a faktickým stavem projevuje u výjimek z práva autorského, zejména u institutu rozmnoženiny pro osobní potřebu. Tématem příspěvku je analýza jeho dovolenosti a jeho zákonných limitů. Centrální roli hraje úprava komunitárním právem (směrnice 2001/29/ES), na jejíž rozbor se příspěvek zaměří. Diskutována bude i harmonizovaná národní pozitivně právní úprava rozmnoženiny pro osobní potřebu a relevantní judikatura jak Soudního dvora EU, tak národních soudů.

Key words in original language

Autorské právo; výjimky z práva autorského; rozmnoženina pro osobní potřebu; třístupňový test.

Abstract

The current paradigm of the copyright law is its crisis and inability to deal with the challenges of rapid development of information and communication technology. This tension between the de lege lata regulation and the factual state is extremely manifested in the field of the copyright exceptions, mainly the private copying exception. The topic of this contribution is the analysis of the scope and limits of this legal institute. The contribution shall mainly focus on the European Union law (The “InfoSoc” Directive 2001/29/EC) and the national regulation. Also, the relevant decisions of the Court of the EU, as well as the national courts, related to the topic of private copying exception shall be discussed.

Key words

Copyright law; copyright exceptions; private copying exception; three step test.

1. TECHNOLOGICKÉ VÝZVY AUTORSKÉMU PRÁVU

Možnost autorskoprávně chráněná díla digitalizovat, vytvářet jejich perfektní identické rozmnoženiny bez ztráty kvality a rozšiřovat je pomocí informační sítě Internet představují v současné době fundamentální výzvy autorskému právu. Nejmarkantněji se technologický rozvoj projevuje v rozporu mezi pozitivně právní úpravou a faktickým stavem u omezení a výjimek z práva autorského, které jsou v současné době označovány za centrální téma a zároveň neuralgický bod celého systému autorského práva.¹ Při identifikaci problémových míst lze zajít ještě dále a jako centrální problém lze označit institut rozmnoženiny pro osobní potřebu, který s rozvojem a dostupností kopírovacích technik začíná hrát centrální roli.

Prakticky lze tento stav demonstrovat na případě „stahování“ (downloadu) autorskoprávně chráněných děl z tzv. „filehostingových“ serverů. Zatímco názor na nabízení autorskoprávně chráněných děl v P2P sítích² je v případě uživatele poskytujícího obsah v právní vědě poměrně jasný,³ zůstává právní kvalifikace jednání uživatele, který obsah výlučně stahuje (tj. rozmnožuje), stále problematická. Typicky se takto chová v případě tzv. "one-click hosting" služeb, které začaly být populární od roku 2005.⁴ Tyto umožňují uživatelům nahrát jakýkoliv obsah na svoje servery a k danému obsahu poskytnout příslušný link. Tento link pak lze rozšířit pomocí různých komunikačních prostředků (e-mail, instant messenger), zejména pak ale na tzv. linkovacích stránkách/blozích.⁵ Po kliknutí na příslušný odkaz je

¹ DREIER, Thomas: Limitations: The Centerpiece of Copyright in Distress. *Journal of Intellectual Property Information Technology and Electronic Commerce Law*, roč. 1, č. 2., s. 50, 2010, ISSN 2190-3387.

² K právním otázkám sdílení v P2P sítích obecně vizte např. RYŠÁNEK, Ondřej. Právní aspekty peer-to-peer sítí [online]. 2007. 72 s. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí Radim Polčák. [cit. 21-11-2010]. Dostupné z [www: <http://is.muni.cz/th/77044/pravf_m/Pravni_aspekty_peer-to-peer_siti_-_fin.pdf>](http://is.muni.cz/th/77044/pravf_m/Pravni_aspekty_peer-to-peer_siti_-_fin.pdf).

³ Vizte např. trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 29. září 2006, č.j. 3T 160/2006. [cit. 21-11-2010]. Dostupné z [www: <http://www.cpubfilm.cz/r1602006.html>](http://www.cpubfilm.cz/r1602006.html). K odpovědnosti poskytovatelů one-click hostingových služeb vizte: Polčák, Radim: Právo na internetu Spam a odpovědnost ISP. Brno: Computer Press, 2007, 160 s., 978-80-251-1777-4.

⁴ K one-click hostingovým službám více vizte např.: ANTONIADES, Demetris et al: One-Click Hosting Services: A File-Sharing Hideout. IMC '09: In Proceedings of the 9th ACM Conference Internet Measurement. November 2009, Chicago, Illinois, US. Dostupný z: [www: <http://www.ics.forth.gr/dcs/Activities/papers/imc093-antoniades.pdf>](http://www.ics.forth.gr/dcs/Activities/papers/imc093-antoniades.pdf).

⁵ Typickým zástupcem je např. stránka OneDDL, dostupná z: <http://www.oneddl.com/>.

uživatel přesměrován přímo na stránky poskytovatele „filehostingových“ služeb,⁶ odkud si může daný obsah přímo stáhnout protokolem HTTP.

One-click hosting služby mají oproti tradičním P2P sítím některé výhody, které pramení přímo z nedostatků P2P architektury. V první řadě jsou one-click hosting služby bezpečnější, jelikož se nedají tak jednoduše infiltrovat třetí stranou, typicky zástupcem majitele autorských práv. Další výhodou je i dostupnost obsahu, který je uložen v centrálním úložišti poskytovatele one-click hosting služeb. Poskytnutí obsahu tak není závislé na současné přítomnosti jiného uživatele, označovaného v P2P sítích jako „seeder“. Nevýhodou pak bývá celková uživatelská nepřívětivost, tedy zejména nutnost čekání na poskytnutí obsahu, dosti vysoké riziko infiltrace škodlivým software a jistá nestálost linkovacích stránek/blogů.⁷ Jak ale trefně poznamenal Roettgers,⁸ stahující jsou „za obsah ochotni platit *potem*“, tedy zvýšeným úsilím při jeho získávání zdarma.

Cílem tohoto příspěvku je pokusit se analyzovat zákonné podmínky, které je potřeba naplnit, aby mohlo být výše popsané jednání koncového uživatele kvalifikováno jako pořízování rozmnoženiny pro osobní potřebu a tedy jednání nezakládající autorskoprávní odpovědnost za zásah do výlučných práv autorských. Mimo to by měly být identifikovány relevantní problematické oblasti právní úpravy digitální rozmnoženiny pro osobní potřebu. První část příspěvku tak podává stručnou právní charakteristiku a zakotvení institutu rozmnoženiny pro osobní potřebu, přičemž je představena i pozitivně právní úprava na evropské a národní úrovni. Jako základní předpoklad aplikovatelnosti (a tedy limit) jakékoliv výjimky lze označit tzv. tříkrokový (třístupňový) test, jehož analýze se bude věnovat druhá část příspěvku. Třetí část se zaměří na problematiku právní povahy zdroje rozmnoženiny pro osobní potřebu, tedy na řešení otázky na kolik je při pořízování rozmnoženin limitující legálnost původního zdroje. Krátce se bude příspěvek zabývat i možností omezit počet rozmnoženin co do jejich počtu. V poslední části pak bude diskutována otázka spravedlivé náhradní odměny stanovené v § 25 autorského zákona.⁹ V závěru jsou pak, kromě

⁶ Nejčastěji se jedná o servery RapidShare či Megaupload. Tito poskytovatelé one-click hosting služeb zpravidla nenabízejí možnost vyhledávat přímo v obsahu na jejich serverech nahraných. Nejjednodušší cestou jak získat link je zadat do obecného internetového vyhledávače název hledaného díla a název one-click hostingového serveru (např. „madonna rapidshare“)

⁷ Linkovací stránky jsou tak logicky častým terčem žalob majitelů autorských práv.

⁸ ROETTGER, Janko: Piracy Beyond P2P: One-Click Hosters [online]. Gigaom, 2007. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <<http://gigaom.com/video/one-click-hosters/>>.

⁹ Zákon č. 121/200 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Dále jen "AutZ".

zhodnocení právního stavu de lege lata, diskutovány i obrysy budoucí možné regulace rozmnoženiny pro osobní potřebu de lege ferenda.

2. PRÁVNÍ ÚPRAVA INSTITUTU ROZMNOŽENINY PRO OSOBNÍ POTŘEBY

Na evropské úrovni je základním pramenem právní úpravy směrnice č. 2001/29/ES Evropského parlamentu a Rady o harmonizaci některých aspektů autorského práva a práv souvisejících v informační společnosti¹⁰ (dále jen „Směrnice“), která ve svém čl 5. odst. 2 stanoví, že: *„Členské státy mohou stanovit výjimky a omezení práva na rozmnožování podle čl. 2 v těchto případech: ... b) u jakýchkoliv rozmnoženin na jakémkoliv nosiči vytvořených fyzickou osobou pro soukromé užití a pro účely, které nejsou přímo ani nepřímo komerční, a to za podmínky, že nositelé práv získají spravedlivou odměnu...“*.

Kriticky lze hned na začátek poznamenat, že harmonizační záměr se poněkud míjí účinkem, jelikož z celého seznamu výjimek a omezení práva autorského je pouze jedna mandatorní. Z toho pramení rozdílná regulace jednotlivých výjimek z práva autorského, tedy i výjimek dovolující pořízení si rozmnoženiny pro osobní potřebu v rámci Evropské unie, kdy například Irsko, Velká Británie a Lucembursko tuto výjimku nezavedly.

V českém právním řádu je institut rozmnoženin pro osobní potřebu chápán jako bezesmluvní užití díla a tedy jako výjimka z práva autorského. Pořízení si rozmnoženina pro osobní potřebu, a to na jakýkoliv podklad, je jedním z autorským zákonem aprobovaných případů tzv. bezesmluvního užití díla, specifitěji pak užitím volným. Podle § 30 odst. 1 AutZ se tak pořízení rozmnoženiny pro osobní potřebu fyzickou osobou za užití díla vůbec nepovažuje. Účelem tohoto užití dále nesmí být dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu. Do práva autorského tak, dle §30 odst. 2 AutZ, nezasahuje ten, kdo pro svou osobní potřebu zhotoví záznam, rozmnoženinu nebo napodobeninu díla. Z této výjimky pak je v § 30 odst. 3 stanovena výjimka (sic!) z této zákonné dovolenosti.¹¹ Pro osobní potřebu si tak nelze zejména pořizovat digitální rozmnoženiny počítačových programů a elektronických databází. Zakázán je i specifický způsob pořizování si rozmnoženiny audiovizuálních děl a to při jejich provozování nebo přenosu provozování. Toto ustanovení konkrétně míří na tzv. bootleg recording, tedy nahrávání promítaného

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů práva autorského a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. č. L 167, 22. 6. 2001, s. 10).

¹¹ TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel: Autorský zákon. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, s. 345, ISBN 978-80-7179-608-4.

„filmu“ v kině.¹² Konečně posledním obecným předpokladem dovolenosti bezsmluvního užití díla, a tedy i pořízení se rozmnoženiny pro osobní potřebu, je zveřejnění předmětného díla. Prakticky demonstrováno, i pouhé „stažení“ filmu (audiovizuálního díla kinematografického) před jeho oficiálním zveřejněním („premiérou“) tak zakládá objektivní autorskoprávní odpovědnost. Častým omylem, který se vyskytuje zejména v populárně-naučné literatuře, je označování této výjimky za právo, tedy že koncový uživatel má „právo na pořízení si rozmnoženiny pro osobní potřebu. Nejčastěji se s tímto konstatováním lze setkat při kritice technických prostředků ochrany autorských práv, které efektivně zabráňují uživateli vykonávat jeho „zákonné právo na rozmnoženinu“. Jak doslovně uvádějí Telec a Tůma: „zákonem dovolené volné užití díla jeho rozmnožováním pro osobní potřebu nepředstavuje samo o sobě právní nárok vlastníka originálu, či rozmnoženiny díla vůči autorovi či jiným osobám na faktické umožnění pořízení rozmnoženiny“.¹³ Předmětem dalšího výkladu jsou jednotlivé specifické zákonné limity kladené na institut rozmnoženiny pro osobní potřebu.

3. TŘÍSTUPŇOVÝ TEST

Tříkrokový test¹⁴ byl poprvé zformulován ve stockholmské revizi Bernské úmluvě o ochraně literárních a uměleckých děl v roce 1967 jako obecný limit pro možnosti úpravy výjimek z exkluzivního autorského práva na rozmnožování díla jednotlivými členskými zeměmi Unie. S drobnými formulačními odchylkami se tento restriktivní korektiv promítl prakticky do všech významných mezinárodních a regionálních pramenů práva

¹² Anglicky se tato aktivita označuje též za „camcording“. V České republice je mediálně nejznámějším případem nahrání a následné rozšiřování audiovizuálního díla „Simpsonovi ve filmu“ z roku 2007. Ke kauze ve sdělovacích prostředcích více např.: MACICH, Jiří: Případ kinorip: od klukoviny k jedné z největších pirátských kauz [online]. Lupa.cz, 21. 1. 2008 [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <<http://www.lupa.cz/clanky/pripad-kinorip/>>.

¹³ TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel: Autorský zákon. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, s. 348, ISBN 978-80-7179-608-4. K problematice technických prostředků ochrany autorských práv lze odkázat na: DOBEŠ, Petr. Technické prostředky ochrany autorských práv z pohledu mezinárodního, evropského a českého práva po zásadní novele – 1. část. Právní rozhledy, 2006, č. 17, s. 619-623, ISSN 1210-6410. DOBEŠ, Petr: Technické prostředky ochrany autorských práv z pohledu mezinárodního, evropského a českého práva po zásadní novele – 2. část. Právní rozhledy, 2006, č. 18, s. 661-669, ISSN 1210-6410.

¹⁴ Pro komplexní analýzu a legislativní historii na mezinárodní a komunitární úrovni vizte zejména: SENFTLEBEN, Martin: Copyright, Limitations and the three-step Test. An Analysis of the Three-Step Test in International and EC Copyright Law. The Hague: Kluwer Law International, 2004, 356 s., ISBN 9041122672. Z českých pramenů lze odkázat zejména na: DOBEŠ, Petr: Rozmnožování autorských děl pro soukromou potřebu I. In Právní rádce, roč. 15, č. 4, s. 4-14, 2001, ISSN 1210-4817. DOBEŠ, Petr: Rozmnožování autorských děl pro soukromou potřebu II. In Právní rádce, roč. 15, č. 5, s. 4-8, 2001, ISSN 1210-4817.

autorského, s tím, že postupem času se jeho aplikovatelnost rozšířila na všechna exkluzivní práva autorská i práva s autorským právem související.¹⁵ V nejvýznamnějším předpisu evropského autorského práva, tedy ve Směrnici, je třístupňový test zakotven v článku 5 odst. 5, který stanoví, že „výjimky a omezení... mohou být použity pouze ve zvláštních případech, které nejsou v rozporu s běžným způsobem užití díla nebo jiného předmětu ochrany a nejsou jimi nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy nositele práv.“ Do úplného souladu se Směrnicí byl český autorský zákon uveden až „velkou novelou“ z roku 2006,¹⁶ která do § 29 AutZ zavedla prakticky doslovný překlad formulace ve Směrnici. Na okraj je možno poznamenat, že se nejednalo o splnění povinnosti českého zákonodárce, jelikož explicitně závazek implementovat třístupňový test do národního právního řádu ve Směrnici stanoven není. V odborných kruzích tak nepanuje shoda na tom, komu je vlastně trojstupňový test adresován – zda národním zákonodárcům nebo přímo národním soudcům.¹⁷ Poněkud vágním vodítkem může být ustanovení recitálu č. 44 Směrnice, které stanoví, že výjimky a omezení nesmí být **uplatňovány** v rozporu s třístupňovým testem.

V české právní doktríně je třístupňový test tradičně chápán inkluzivně, tedy jako „materiální podmínka bezesmluvního užití díla“.¹⁸ Dobeš k tomu pregnantně uvádí, že veškeré zákonné skutkové podstaty výjimek a omezení, tedy formální podmínky bezesmluvního užití díla, jsou pod „supervizí“ tříkrokového testu.¹⁹

Všechny tři podmínky testu je nutno splnit kumulativně a konsekutivně, pokud tedy není splněna byť jen jedna podmínka, nemůže se v daném konkrétním případě jednat o dovolené užití díla, na které dopadá výjimka. Důsledkem toho je vznik odpovědnosti za zásah do práva autorského.

¹⁵ Zejména se jedná o čl. 10 Úmluvy Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském, čl. 13 Dohody o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví a čl. 16 Úmluvy Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech.

¹⁶ Zákon č. 216/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony.

¹⁷ HUGHENHOLTZ, P. Bernt et al.: Harmonizing European Copyright Law – The Challenges of Better Lawmaking. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2009, s. 113. ISBN 978-90-411-3130-0.

¹⁸ TELEČEK, Ivo, TŮMA, Pavel: Autorský zákon. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, s. 340, ISBN 978-80-7179-608-4.

¹⁹ DOBEŠ, Petr: Rozmnožování autorských děl pro soukromou potřebu II. In Právní rádce, roč. 15, č. 5, s. 4-8, 2001, ISSN 1210-4817.

Konkrétně se tak jedná o následující stupně, resp. kroky.²⁰ První podmínka, tedy, že výjimky lze aplikovat pouze ve zvláštních případech, bývá v zemích kontinentální evropské právní kultury často splněna právě jejich zákonným zakotvením. Druhá podmínka, tedy že dovolené užití díla v rámci aplikované výjimky není v rozporu s běžným způsobem užití díla, je v podstatě ekonomickým kritériem. Nelze jej ovšem chápat zjednodušeně. Ze samé podstaty exkluzivních autorských práv je totiž každé neautorizované užití díla v rozporu s běžným užitím díla. V rámci druhého kroku je, dle Dobeše, nutno zkoumat účinky výjimky na relevantním trhu. Tedy zda „*rozmnoženiny vytvořené pro osobní...vstupují do soutěže s rozmnoženinami schválenými autorem takovým způsobem, že dochází ke ztrátě podstatných výnosů na straně autora.*“²¹ Třetí stupeň stanovuje, že užitím díla v rámci výjimky nesmí být nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora. Jedná se tedy o vyjádření principu proporcionality. V rámci testování tohoto kroku musí být zkoumáno, zda je zásah do autorových práv odůvodněný a ospravedlnitelný zájmy společnosti a zda je přiměřený a nezbytný. Tento krok je, poněkud překvapivě, zařazen až za ekonomickým kritériem obsaženým v druhém kroku.

Je patrné, že třístupňový test představuje v současné době nejproblematictější limit dovolenosti institutu rozmnoženiny pro osobní potřebu a to zejména vzhledem ke svojí poměrně nejasné formulaci. I přes ni však je schopen okruh případů, kdy lze bezproblémově aplikovat tuto výjimku, drasticky omezit. Otázka, jak jej vhodně přeformulovat tak, aby více vyhovoval „digitálnímu prostředí“, je řešena v závěru tohoto příspěvku.

4. PRÁVNÍ POVAHA ZDROJE ROZMNOŽENINY A POČET ROZMNOŽENIN

Další problematickou oblastí při analýze institutu rozmnoženiny pro osobní potřebu je otázka právní povahy zdroje této rozmnoženiny, tedy zda je pro pořízení legální rozmnoženiny potřeba legálně nabytý zdroj. Ve Směrnici není otázka řešena, stejně tak česká pozitivně právní úprava se k tomuto problému nevyjadřuje. Zákon totiž v § 30 nehovoří o oprávněném uživateli, jako např. v případě záložního rozmnožování počítačových programů.²² Právě absence právní regulace byla základem argumentace Nejvyššího soudu ČR v trestní věci sp. zn. 5 Tdo 234/2009, která se mj. zabývala

²⁰ Výklad jednotlivých stupňů testu byl proveden podrobně Orgánem pro provádění dohody Světové obchodní organizace v řízení mezi Evropskými společenstvími a USA, sp. zn. WT/DS160. V podrobnostech lze odkázat na podrobný komentář tohoto rozhodnutí in DOBEŠ, Petr: Rozmnožování autorských děl pro soukromou potřebu I. In Právní rádce, roč. 15, č. 4, s. 4-14, 2001, ISSN 1210-4817.

²¹ Tatmtéž.

²² Srovnejte § 66 AutZ.

diskutovanou otázkou právní povahy zdroje rozmnoženiny.²³ V kontextu tohoto příspěvku je relevantní zejména část týkající se právního posouzení části skutku kladeného obviněnému za vinu spočívající v tom, že „v době kolem 25. 3. 2004 přechovával v místě svého trvalého bydliště 236 kusů DVD-R a CD-R nosičů s kopiemi filmů, počítačových her, hudebních záznamů a počítačových programů ...“.²⁴ Obviněný v dovolání na svoji obhajobu uváděl, že se v tomto případě těchto konkrétních kusů jednalo o rozmnoženiny pro osobní potřebu, na rozdíl od dalších kusů neautorizovaných kopií autorskoprávně chráněných děl, které nabízel k prodeji na serveru annonce.cz. V druhém případě se evidentně jednalo o trestný čin porušování autorského práva dle § 152 tehdy platného trestného zákoníku,²⁵ o jehož „vymezení a právní kvalifikaci nevznikají žádné pochybnosti.“²⁶ V právním hodnocení přechovávání rozmnoženin se Nejvyšší soud ČR rozešel s názorem nalézacího i odvolacího soud, když judikoval, že „ze znění ustanovení § 30 odst. 1 písm. a) AutZ nelze dovozovat, že se omezení autorského práva pro pořizování rozmnoženiny díla pro osobní potřebu vztahuje pouze na pořízení rozmnoženiny z originálu díla nebo z jeho legálně zakoupené kopie pořizovatelem rozmnoženiny, neboť v rámci omezení autorského práva pro pořizování rozmnoženin pro osobní potřebu nestanoví toto ustanovení nic o právní povaze zdroje, ze kterého je možno rozmnoženinu díla pro osobní potřebu pořizovat.“ Podle názoru Nejvyššího soudu ČR se tedy může jednat „jak o originál, tak i o rozmnoženinu díla, přičemž není bez dalšího nikterak vyloučeno, aby zdrojová rozmnoženina, ze které si zhotovitel pořídí vlastní rozmnoženinu pro osobní potřebu, byla pořízena i na základě jednání, které je v rozporu s autorským zákonem.“ Tato skutečnost tak podle názoru Nejvyššího soudu ČR, který se odvolal v tomto bodě na zavedenou komentářovou literaturu,²⁷ „nemůže sama o sobě, pokud autorský zákon nestanoví jinak, změnit právní povahu aktu pořízení rozmnoženiny díla pro osobní potřebu, jež je autorským právem aprobované.“²⁸

Názor, že rozmnoženinu pro osobní potřebu lze pořizovat pouze z originálu, nebo legálně nabyté kopie autorskoprávně chráněného díla (resp.

²³ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. 3. 2009, sp. zn. 5 Tdo 234/2009. Dostupné z: <<http://www.nsoud.cz>>.

²⁴ Tamtéž.

²⁵ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

²⁶ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. 3. 2009, sp. zn. 5 Tdo 234/2009. Dostupné z: <<http://www.nsoud.cz>>.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ Tamtéž.

autorizované rozmnoženiny díla) tak, vzhledem k výše uvedenému, nemá oporu v platné právní úpravě ani judikatuře. Stejně tak nelze vynášet definitivní soudy ohledně počtu rozmnoženin. Jak dále uvedl v citovaném rozhodnutí Nejvyšší soud ČR, z legálního výrazu v § 30 AutZ „zhotovit rozmnoženinu“ nelze dovozovat, že by se omezení autorského práva vztahovalo pouze na pořízení jedné rozmnoženiny, neboť „užití jednotného čísla v právním předpise je běžnou legislativní technikou a jednalo by se o výklad „ad absurdum“, tedy o výklad nedovolený.“²⁹

Pro hodnocení aplikovatelnosti institutu volného užití je v českém právním prostředí právní povaha rozmnoženiny a počet rozmnoženin relevantní jen v kontextu druhého a třetího kroku tříkrokového testu, jak byl analyzován výše. Kopírování z ilegálního zdroje per se tak a priori autorskoprávní (resp. trestněprávní) odpovědnost nezakládá.

Pro srovnání je zajímavé uvést autorskoprávní úpravu německou, která se s otázkou právní povahy zdroje rozmnoženiny vypořádala přímo na úrovni autorského zákona. Německý zákonodárce v rámci tzv. „druhého reformního koše“ v § 53 odst. 1 německého autorského zákona³⁰ přímo zakotvil, že rozmnoženina pro osobní potřebu je dovolená, jen pokud „k jejímu zhotovení nebyla použita zjevně protiprávně zhotovená nebo veřejně sdělená předloha“.³¹ One-click hostingové služby (zatím) evidentně nepatří mezi oficiální autorizované distribuční kanály autorskoprávně chráněných děl a tak v Německé spolkové republice i prosté stáhnutí např. „filmů“ bez dalšího zakládá autorskoprávní odpovědnost.

5. NÁHRADNÍ ODMĚNA

Dalším formálním předpokladem aplikovatelnosti diskutované výjimky je zavedení náhradní odměny za dovolené rozmnožování pro osobní potřebu. Tato *conditio sine qua non* je zakotvena členským státům Směrnicí v čl. 5. Nositelé práv tedy musí obdržet „přiměřenou náhradu, která bude brát v úvahu užití nebo neužití technických prostředků uvedených v čl. 6 (Směrnice) na příslušné dílo nebo předmět ochrany...“. Státy, které výjimku nezavedly, tak (logicky) nemusí regulovat ani systémy poskytování přiměřených náhrad. Česká republika, jejíž právní řád výjimku pro

²⁹ Tamtéž.

³⁰ "Urheberrechtsgesetz vom 9. September 1965 (BGBl. I S. 1273), das zuletzt durch Artikel 83 des Gesetzes vom 17. Dezember 2008 (BGBl. I S. 2586) geändert worden ist" Dostupný z: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/urhg/gesamt.pdf>>.

³¹ V německém originále: „Zulässig sind einzelne Vervielfältigungen eines Werkes durch eine natürliche Person zum privaten Gebrauch auf beliebigen Trägern, sofern sie weder unmittelbar noch mittelbar Erwerbszwecken dienen, soweit nicht zur Vervielfältigung eine offensichtlich rechtswidrig hergestellte oder öffentlich zugänglich gemachte Vorlage verwendet wird.“

rozmnožování pro osobní potřebu, upravila systém pro vybírání náhradních autorských odměn v § 25 AutZ a příslušné vyhlášce Ministerstva kultury.³² Vzhledem k obtížnosti praktického realizování vybírání náhradní odměny za dovozené pořízení si rozmnoženiny je náhradní odměna placena specifickým okruhem osob vymezeným v § 25 odst. 2 AutZ a to bez ohledu na to, zda jsou výrobky a média, na něž je tento poplatek uvalen, skutečně použity k rozmnožování autorskoprávně chráněných děl pro osobní potřebu. Tento fakt je logicky terčem časté kritiky – předmětnou vyhláškou se zabýval i Veřejný ochránce práv, který byl občany v roce 2006 opakovaně žádán, aby navrhl její zrušení pro její protiprávnost či "obecnou nesmyslnost". Těmto podáním ale nebylo vyhověno, jelikož, jak uvedl Veřejný ochránce práv ve svém vyjádření, „z pohledu českého ústavního práva se zvolené řešení nejeví být v rozporu s předpisy vyšší právní síly (Ústavou, Listinou základních práv a svobod) a aktuální znění vyhlášky není podle názoru veřejného ochránce práv v rozporu s principy přiměřenosti nebo zákazu diskriminace.“³³ Veřejný ochránce práv se ale do budoucna zavázal kontrolovat, zda se systém vybírání náhradních odměn do rozporu s těmito principy kvůli socioekonomickému a technologickému rozvoji nedostal.

Otázce institutu náhradní autorské odměny se dostalo pozornosti i před Soudním dvorem Evropské unie v jeho rozsudku ze dne 21. října 2010 ve věci C-467/08 ve věci Padawan. Žalovaná společnost Padawan uváděla na španělský trh v letech 2002 až 2004 média, která, jak tvrdila, nebyla určena pro účely pořizování rozmnoženin pro osobní potřebu. Tato média z toho důvodu (podle názoru žalované) nepodléhaly „poplatku za soukromé rozmnožování“, který tak žalovaná neplatila žalujícímu španělskému kolektivnímu správci Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) příslušnému pro jeho vybírání. V rámci tohoto sporu pak byla barcelonským Audiencia Provincial de Barcelona položena předběžná otázka podle čl. 234 ES, která se ve stručnosti zaměřila na základní otázku, jak musí být koncipován systém pro výběr „poplatku za soukromé rozmnožování“ a zda je neadresné uvalení poplatku na všechna média v souladu s konceptem „fair compensation“, tedy zda je takto vybraná odměna spravedlivá. Soudní dvůr Evropské unie ve svém rozsudku uvedl, že „...uplatnění poplatku za soukromé rozmnožování bez rozdílu, zejména na vybavení, přístroje a nosiče pro digitální rozmnožování, jež nebyly poskytnuty soukromým uživatelům a jsou zjevně vyhrazeny k jiným účelům

³² Vyhláška č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn, ve znění pozdějších předpisů.

³³ Vyjádření veřejného ochránce práv k vyhlášce č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů ke zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn [online]. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/7226/_s.155/10202?docid=108530>.

než pro pořizování rozmnoženin k soukromému užití, není v souladu se směrnicí 2001/29.“³⁴

Uvalení „slepého“ poplatku je tedy dle výše uvedeného rozsudku v rozporu se Směrnicí. E contrario ale rozsudek soudního dvora Evropské unie potvrdil dovolenost pořizování digitální rozmnoženiny a to na jakémkoliv médium, když stanovil, že: „,,přiměřená rovnováha“, kterou je třeba nalézt mezi dotyčnými osobami, předpokládá, že výše spravedlivé odměny bude nutně vypočtena na základě kritéria újmy způsobené autorům chráněných děl v důsledku zavedení výjimky pro soukromé rozmnožování. Úprava, podle které osobami, jež mají povinnost financovat spravedlivou odměnu, jsou osoby, které disponují vybavením, přístroji a nosiči pro digitální rozmnožování a které z tohoto důvodu právně nebo fakticky poskytují toto vybavení nebo rozmnožovací služby soukromým uživatelům, je v souladu s požadavky „přiměřené rovnováhy“, pokud tyto osoby mají možnost přenést skutečnou zátěž spojenou s tímto financováním na soukromé uživatele.“³⁵

Je tedy patrné, že současná obecná koncepce vybírání autorských odměn je dále neudržitelná. Zejména je na pováženou současná právní úprava technických prostředků ochrany autorských práv v § 43 AutZ, které jsou schopny efektivně vyloučit explicitně dovolené pořízení si rozmnoženiny pro osobní potřebu, a jejich vztah k vybírání náhradní autorské odměny. Ve schopnosti těchto technických prostředků kontrolovat užití díla adresně lze spatřovat další důvody pro nutnou celkovou změnu systému. Mají-li totiž autoři, resp. majitelé majetkových práv, k dispozici nástroj k individuální správě užití díla, není plošné vybírání náhradních autorských odměn dále ospravedlnitelné.³⁶

6. PRÁVNÍ NEJISTOTA A ÚVAHY DE LEGE FERENDA

Mezi současnou technickou realitou a rigidním systémem autorského práva se rozevívá poměrně hluboká propast, do níž, jak konstatuje Philipitsch,³⁷ „padá právní jistota“. Nutno kriticky poznamenat, že se jedná o právní jistotu adresátů právních norem, tedy koncových uživatelů autorskoprávně chráněných děl. Kromě další eroze legitimacy autorského práva s sebou tento

³⁴ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. října 2010 ve věci C-467/08.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ K problematice technických prostředků ochrany autorských práv vizte dále např. HUGHENHOLTZ, P. Bernt et al.: The Future of Levies in a Digital Environment [online]. 2003, 75 s. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <<http://www.ivir.nl/publications/other/DRM&levies-report.pdf>>.

³⁷ PHILAPITSCH, Florian: Die Digitale Privatkopie, Wien: Neuer Wissenschaftlicher Verlag, 2007, s. 231, ISBN 978-3-7083-0479-3.

stav právní nejistoty přináší i další negativní efekty. Uživatel, který nemá dostatečně jasno v tom, co je a co není dovolené, a jak tedy může s autorskoprávně chráněnými díly nakládat, se např. stěží bude jakkoliv angažovat v kreativním přetváření již existujících děl.

Je tedy patrné, že autorské právo je nutno reformovat. Vzhledem k tomu, že současným paradigmatem tradičního „nedigitálního“ autorského práva je *cum grano salis* právě jeho krize a neschopnost čelit výzvám daným mu rozvojem informačních a komunikačních technologií,³⁸ vyznívá volání po nutné změně značně banálně. Podat však návrh komplexní reformy autorského práva je daleko za možnostmi, rozsahem i cílem tohoto příspěvku.³⁹ Je nutno ale upozornit na fakt, že případná budoucí regulace se bude muset s výjimkami adekvátně vypořádat. Paradoxně ony jsou totiž rozhodujícím právním činitelem, který definují exaktní kontury výlučnosti autorských práv a práv s autorským souvisejícím, jak správně uvádí Dreier.⁴⁰

Z hlediska *de lege lata* lze ale ke konkrétní výjimce z práva autorského uzavřít, že pořizování si digitální rozmnoženiny pro osobní potřebu je za splnění určitých, výše analyzovaných, podmínek *de lege lata* naprosto v pořádku. K podobnému závěru překvapivě⁴¹ dospívají i zástupci České protipirátské unie⁴²: *“Stažení filmu z internetu (tzv. download) není nutně protiprávní, neboť se na něj, v souladu s platnou právní úpravou, vztahuje výjimka upravující tzv. volné užití pro osobní potřebu. Vždy ale záleží na*

³⁸ Litmanová např. označuje systém autorského práva Spojených států za „*starý, nemoderní, neflexibilní a vykazující symptomy mnohonásobného systémového selhání*“. LITMAN, Jessica, Real Copyright Reform [online]. Iowa Law Review, Vol. 96, No. 1, s. 3., 2010. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <<http://ssrn.com/abstract=1474929>>.

³⁹ Čtenáře tak lze z monografických publikací odkázat zejména na: LESSIG, Lawrence: *Free Culture: How Big Media Uses Technology and the Law to Lock Down Culture and Control Creativity*. New York: Penguin Books, 2004, 368 s., ISBN 978-1594200069. Intellectual Commons. Z časopiseckých publikací pak: Menell, Peter S., *Envisioning Copyright Law's Digital Future* (September 3, 2002). UC Berkeley Public Law Research Paper No. 95. Dostupný z: <http://ssrn.com/abstract=328561>. LITMAN, Jessica, Real Copyright Reform [online]. Iowa Law Review, Vol. 96, No. 1, 2010. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <<http://ssrn.com/abstract=1474929>>.

⁴⁰ DREIER, Thomas: *Limitations: The Centerpiece of Copyright in Distress*. *Journal of Intellectual Property Information Technology and Electronic Commerce Law*, roč. 1, č. 2., s. 51, 2010, ISSN 2190-3387.

⁴¹ Ostatní aktivity České protipirátské unie spíše naznačují, že v jejich chápání je nutno jakékoliv výjimky z autorského práva vykládat „extrémně“ restriktivně.

⁴² Česká protipirátská unie je zájmová organizace vzniklá za účelem ochrany autorských práv k audiovizuálním (filmovým) dílům a potírání všech forem pirátství v oblasti výroby, dovozu a šíření audiovizuálních děl filmových distributorů.

*konkrétních okolnostech případu. Když si někdo občas stáhne z internetu např. starší titul, který u nás není běžně dostupný, je to v pořádku.*⁴³

S výše uvedeným názorem nelze než souhlasit. Nelze tak jednoduše tvrdit, že „stahování“ autorskoprávně chráněných děl je naprosto bezproblémově legální a každý případ je skutečně řešit individuálně. Jak bylo naznačeno výše, právní povaha zdroje rozmnoženiny *per se* nehraje v českém právním řádu v posuzování dovolenosti tohoto jednání žádnou roli. Klíčovým limitem je pak výše rozebíraný třístupňový test. Tento je ovšem aplikačně velice náročný a předmětem obsáhlé publikační činnosti mnoha renomovaných akademiků.⁴⁴ Nelze tak důvodně očekávat, že by mu byli schopni porozumět právní laici. Třístupňový test je tak exemplární manifestací výše zmíněné právní nejistoty adresátů právních norem. Ostatně i české soudy kolem třístupňového testu spíše jen lehce „našlapují“, než aby jasně vymezily a vyjasnily, co se pod jeho vágní formulací vlastně skrývá.⁴⁵

Právě tento „interpretační potenciál“ třístupňového testu je dle názoru autora příspěvku možnou cestou, jak lépe vyvážit zájmy všech tří hlavních zainteresovaných skupin.⁴⁶ V současné době jsou výjimky z práva autorského chápány zejména „obsahovými zprostředkovateli“ jako nutné zlo, které je nutno interpretovat co nejužěji.⁴⁷ V tomto pojetí je pak třístupňový test využíván jako vhodný nástroj k dalšímu omezování již tak poměrně úzce formulovaných výjimek z autorského práva. Přeformulováním,⁴⁸ resp. jeho vhodnější interpretací, by však šlo dosáhnout potřebné flexibility, lepšího vybalancování celého systému a zejména

⁴³ HEČKOVÁ, Lenka, PRCHALOVÁ, Markéta: Skripta k semináři „Ochrana autorských práv“ [online]. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <<http://www.cpubfilm.cz/skripta.pdf>>.

⁴⁴ Vizte zdroje uvedené v pozn. pod čarou č. 14.

⁴⁵ Vypořádání se s tříkrokovým testem spočívá většinou v prosté rekapitulaci příslušných zákonných ustanovení, případně prosté citace ze základní komentářové literatury. Srovnejte např. rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 12. 2006 sp. zn. 1 Co 27/2006-282 a s ním související zamítavé Usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2010, sp. zn. II.ÚS 423/10, případně rozsudek Nejvyššího soudu ČR rozebíraný v části 4. tohoto příspěvku.

⁴⁶ Jedná se konkrétně o autory autorskoprávně chráněných děl, dále tzv. „zprostředkovatele obsahu“, tj. zejména nakladatelů, filmových distributorů a nahrávacích společností (majitelé práv s autorským právem souvisejících) a konečně samotných uživatelů – konzumentů autorských děl.

⁴⁷ K tomu vizte: DREIER, Thomas: Limitations: The Centerpiece of Copyright in Distress. *Journal of Intellectual Property Information Technology and Electronic Commerce Law*, roč. 1, č. 2., s. 50-54, 2010, ISSN 2190-3387.

⁴⁸ K tomu více vizte: SENFTLEBEN, Martin: The International Three-Step Test: A Model Provision for EC Fair Use Legislation. *Journal of Intellectual Property Information Technology and Electronic Commerce Law*, roč. 1, č. 2., s. 67-82, 2010, ISSN 2190-3387.

nastavení systému tak, aby odpovídal technickému vývoji a faktickému stavu. První možností je chápání tříступňového testu jako generální dovolující klauzule. Skutkové podstaty jednotlivých bezesmluvních užití díla by pak měly pouze demonstrativní charakter. Dalším přístupem k reinterpetaci tříступňového testu by bylo jeho povýšení na obecný regulativ dovolenosti bezesmluvního užití autorských děl, při současném opuštění regulace jakýchkoliv konkrétních skutkových podstat výjimek z práva autorského. V podstatě by se jednalo o zavedení doktríny obdobné americkému „fair use“. Posledním, dalo by se říci až revolučním, využitím tříступňového testu by bylo jeho aplikace jako negativního kritéria omezujícího obecně dovolené volné užití autorských děl.⁴⁹ V tomto posledním případě se ale spíše jedná o idealistickou představu, jejíž realizace je vysoce nepravděpodobná. Realistickou tak zůstává zejména první, případně druhá alternativa k současnému chápání tříступňového testu. V takto nastaveném systému by pak konkrétní výčet výjimek měl výše zmiňovanou příkladnou hodnotu a samotný test by sloužil jako otevřená klauzule a vytříbený test proporcionality, který by, jak uvádí Dreier, „poskytl dostatečný prostor pro neautorizované užití děl v rámci rozumných limitů“.⁵⁰

Při všech návrzích právní regulace výjimek je nutné se neustále ptát *cui bono*, tedy komu to prospěje. Kritickým přehlédnutím dosavadní legislativní praxe⁵¹ je možno vypořádat snahu zejména „obsahových zprostředkovatelů“ o maximálně možné rozšíření exkluzivních autorských práv a co největší omezení výjimek. Otázkou zůstává, nakolik je toto jednání motivováno snahou udržet současné obchodní modely a výsadní postavení „obsahových zprostředkovatelů“. Vynaložené prostředky by bylo dle názoru autora příspěvků vhodné spíše alokovat do vývoje adekvátních

⁴⁹ Jak uvádí Polčák in: POLČÁK, Radim: Svatby a jejich alternativy – Hannover 2010. Revue pro právo a technologie, 2010, č. 1., 6, ISSN 1804-5383.

(to marry, not to marry, fair use nebo fair remuneration)

⁵⁰ Tamtéž, s. 78.

⁵¹ Např. již zmíněná problematika právní povahy zdroje rozmnoženiny v Německu. Kriticky k přijímání Směrnice např. HUGENHOLTZ, Hugenholtz, P. B. Why the Copyright Directive is Unimportant, and Possibly Invalid. *European Intellectual Property Review*, č. 11, 2000, s. 501-502. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <<http://www.ivir.nl/publications/hughholtz/opinion-EIPR.html>>. Obecně k tomuto trendu pak srovnajte zejména: LESSIG, Lawrence: *Free Culture: How Big Media Uses Technology and the Law to Lock Down Culture and Control Creativity*. New York: Penguin Books, 2004, 368 s., ISBN 978-1594200069. K alarmující dopadům připravované dohody ACTA (Anti-Counterfeiting Trade Agreement) vizte: METZGER, Axel: *A Primer on ACTA: What Europeans Should Fear about the Anti-Counterfeiting Trade Agreement*. *Journal of Intellectual Property Information Technology and Electronic Commerce Law*, roč. 1, č. 2., s. 109-116, 2010, ISSN 2190-3387.

obchodních modelů, které by více odpovídaly vývoji informačních a komunikačních technologií a neignorovaly by sociální realitu.⁵²

Literature:

- ANTONIADES, Demetris et al: One-Click Hosting Services: A File-Sharing Hideout. IMC '09: In Proceedings of the 9th ACM Conference Internet Measurement. November 2009, Chicago, Illinois, US. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <www.ics.forth.gr/dcs/Activities/papers/imc093-antoniades.pdf>.
- Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl (v Pařížském znění).
- DOBEŠ, Petr. Technické prostředky ochrany autorských práv z pohledu mezinárodního, evropského a českého práva po zásadní novele – 1. část. Právní rozhledy, 2006, č. 17, s. 619-623, ISSN 1210-6410.
- DOBEŠ, Petr: Rozmnožování autorských děl pro soukromou potřebu I. In Právní rádce, roč. 15, č. 4, s. 4-14, 2001, ISSN 1210-4817.
- DOBEŠ, Petr: Rozmnožování autorských děl pro soukromou potřebu II. In Právní rádce, roč. 15, č. 5, s. 4-8, 2001, ISSN 1210-4817.
- DOBEŠ, Petr: Technické prostředky ochrany autorských práv z pohledu mezinárodního, evropského a českého práva po zásadní novele – 2. část. Právní rozhledy, 2006, č. 18, s. 661-669, ISSN 1210-6410.
- DREIER, Thomas: Limitations: The Centerpiece of Copyright in Distress. Journal of Intellectual Property Information Technology and Electronic Commerce Law, roč. 1, č. 2., s. 50-54, 2010, ISSN 2190-3387.

⁵² Jako alternativu k současným distribučním modelům se nejčastěji uvádí tzv. „tarifní model“ K tomu blíže MYŠKA, Matěj: Flat Fee Music [online]. Masaryk Journal of Law and Technology, 2008, č. 1. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <http://mujlt.law.muni.cz/storage/1234798737_sb_06_myska.pdf>.

- HEČKOVÁ, Lenka, PRCHALOVÁ, Markéta: Skripta k semináři „Ochrana autorských práv“ [online]. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <<http://www.cpufilm.cz/skripta.pdf>>.
- HUGENHOLTZ, Hugenholtz, P. B. Why the Copyright Directive is Unimportant, and Possibly Invalid. *European Intellectual Property Review*, č. 11, 2000, s. 501-502. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <<http://www.ivir.nl/publications/hughholtz/opinion-EIPR.html>>.
- HUGHENHOLTZ, P. Bernt et al.: *Harmonizing European Copyright Law The Challenges of Better Lawmaking*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2009, 374 s., ISBN 978-90-411-3130-0.
- HUGHENHOLTZ, P. Bernt et al.: *The Future of Levies in a Digital Environment* [online]. 2003, 75 s. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <<http://www.ivir.nl/publications/other/DRM&levies-report.pdf>>.
- LESSIG, Lawrence: *Free Culture: How Big Media Uses Technology and the Law to Lock Down Culture and Control Creativity*. New York: Penguin Books, 2004, 368 s., ISBN 978-1594200069.
- LITMAN, Jessica, *Real Copyright Reform* [online]. *Iowa Law Review*, Vol. 96, No. 1, 2010. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <<http://ssrn.com/abstract=1474929>>.
- MACICH, Jiří: *Případ kinorip: od klukoviny k jedné z největších pirátských kauz* [online]. *Lupa.cz*, 21. 1. 2008. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <<http://www.lupa.cz/clanky/pripad-kinorip/>>.
- MENELL, Peter S.: *Envisioning Copyright Law's Digital Future*. UC Berkeley Public Law Research Paper No. 95. 2002. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <http://ssrn.com/abstract=328561>.
- METZGER, Axel: *A Primer on ACTA: What Europeans Should Fear about the Anti-Counterfeiting Trade Agreement*. *Journal of Intellectual Property Information Technology and Electronic Commerce Law*, roč. 1, č. 2., s. 109-116, 2010, ISSN 2190-3387.

- MYŠKA, Matěj: Flat Fee Music [online]. Masaryk Journal of Law and Technology, 2008, č. 1. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <http://mujlt.law.muni.cz/storage/1234798737_sb_06_myska.pdf>.
- PHILAPITSCH, Florian: Die Digitale Privatkopie, Wien: Neuer Wissenschaftlicher Verlag, 2007, 237 s., ISBN 978-3-7083-0479-3.
- POLČÁK, Radim: Právo na internetu Spam a odpovědnost ISP. Brno: Computer Press, 2007, 160 s., 978-80-251-1777-4.
- POLČÁK, Radim: Svatby a jejich alternativy – Hannover 2010. Revue pro právo a technologie, 2010, č. 1., 6, ISSN 1804-5383.
- ROETTIGERS, Janko: Piracy Beyond P2P: One-Click Hosters [online]. Gigaom, 2007. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <<http://gigaom.com/video/one-click-hosters/>>.
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. října 2010 ve věci C-467/08.
- SENFTLEBEN, Martin: Copyright, Limitations and the three-step Test. An Analysis of the Three-Step Test in International and EC Copyright Law. The Hague: Kluwer Law International, 2004, 356 s., ISBN 9041122672.
- SENFTLEBEN, Martin: The International Three-Step Test: A Model Provision for EC Fair Use Legislation. Journal of Intellectual Property Information Technology and Electronic Commerce Law, roč. 1, č. 2., s. 67-82, 2010, ISSN 2190-3387.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů práva autorského a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. č. L 167, 22. 6. 2001, s. 10).
- Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském ze dne 20. prosince 1996 (sděl. č. 33/2002 Sb. m. s.).

- Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech ze dne 20. prosince 1996 (sděl. č. 48/2002 Sb. m. s.).
- TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel: Autorský zákon. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, 989 s., ISBN 978-80-7179-608-4.
- Urheberrechtsgesetz vom 9. September 1965 (BGBl. I S. 1273), das zuletzt durch Artikel 83 des Gesetzes vom 17. Dezember 2008 (BGBl. I S. 2586) geändert worden ist. Dostupný z: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/urhg/gesamt.pdf>>.
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. 3. 2009, sp. zn. 5 Tdo 234/2009. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z:
- Vyhláška č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyjádření veřejného ochránce práv k vyhlášce č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů ke zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn [online]. [cit. 21-11-2010]. Dostupný z: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/7226/_s.155/10202?docid=108530>.
- Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 216/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony.

Contact – email

matej.myska@law.muni.cz